

ljenih, ter naj se odvzame sodnikom pravica, disciplinarno kaznovati člane odvetniškega stanu. — Dne 28. junija sklenilo se je zborovanje slovesno.

Podali smo našim čitateljem kratko po dnevnikih posneto poročilo o velevažnem tem zborovanji, katero je vendar dokazalo, da se zanimajo tudi avstrijski odvetniki za težnje svojega stanu. Občinstvo seveda se ni zanimalo in se ne bode nikdar zanimalo za vprašanja, s katerimi se je bilo pečati na Dunaji zbranim odposlancem odvetniških zbornic. Temu se ne čudimo. Obžalovati pa moramo v istini, da so se od strani nekaterih dnevnikov prav po nepotrebnem obsojevali sklepi zbranih odposlancev, ki med tem, ko so pretresevali sredstva za poboljšanje stanovskih svojih interesov, gotovo niso pozabili, da ni občinstvo radi odvetnikov na svetu, pač pa odvetniki radi prebivalstva, kateremu more le koristiti, če se uredi odvetništvo tako, da se osigura s tem tudi zanesljivost pravosodstva. Sicer se ne brani nikomur, najmanj pa žurnalistiki, da govori o javnih vprašanjih ali odločno mora se zavriniti sumničenje, da bi se ali odvetnik ali notar hotel usiljevati ljudstvu kot kurator itd. Da se pa omogoči vsaj deloma ugoden uspeh, treba, da žrtvujejo v prihodnje vsi člani vse svoje moči interesom odvetniškega stanu, ne gledé na to, se-li pri njih samih uresniči to, kar je dalo povod za vso akcijo, ali ne.

Kar se tiče posebno kranjske odvetniške zbornice, usojamo si izreči željo, naj se ne ozira v prihodnje tako na to, kar stori kaka sosedna zbornica, pač pa na stanje odvetništva v naših in bližnjih krajih ter na potrebe našega občinstva in naroda. Pri vsem tem se mora in more seveda vedno tudi jemati ozir na občo korist vsega avstrijskega odvetništva ter na zahteve pravosodstva. *Dr. S.*

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Prilog, katere so se navedle v pravdi, pa niso pokazale pri naroku, odločenem za vpogled v izvirnike, ne sme se iz nova priložiti.

V pisni pravdi, katero je pričela tožiteljica A. K. s tožbo de pr. 13. oktobra 1892, št. 6836 proti c. kr. erarju radi priznanja

lastninske pravice njene na izvršilno zarubljene premičnine, popisane v zapisniku pod C in radi izločitve teh premičnin iz izvršila, opirala se je tožiteljica na listini, priloženi tožbi v samem prepisu pod A in B. Z odlokom z dne 25. januarija 1893, št. 380, kateri se je izdal v rešitev incidenčnega spora o rekognoskovanji teh prilog, potrdilo se je, da ju tožiteljica ni predložila v izvorniku na vpogled.

Dne 17. marcija 1893 pod št. 2056 vložila je tožiteljica k svoji tožbi dodatek, v katerem se opira na omenjeni dve listini, toda priloženi dodatku v poverjenem prepisu oziroma v izvorniku pod F in G in je raztegnila oziroma premenila svoj prvi tožbeni zahtevek tako-le: »premičnine, popisane v zapisniku de pr. 13. septembra 1892, št. 34220 pod C in nahajajoče se v posesti tožiteljice so njena absolutna last.«

Z odlokom z dne 8. novembra 1893, št. 7576 vsprejelo je deželno sodišče Tržaško omenjeni tožbeni dodatek k tožbi št. 6836 in obsodilo c. kr. erar v povrnitev troškov incidenčnega spora iz le-teh

razlogov:

V pravdi pričeti s tožbo de pr. 13. oktobra 1892, št. 6836 toženec še ni dal odgovora. Da se pripusti dodatek k tej tožbi, v katerem popolnjuje tožiteljica samo svojo tožbo in opira na priloge F in G mesto onih pod A in B, temu ne protivijo se niti predpisi občnega sodnega reda, niti predpisi gledé rokov, kajti vsak pravdni spis vložiti sme se v smislu § a 239. o. s. r. in dvornega dekreta z dne 11. septembra 1784, št. 335. lit. k) z. j. z. tudi po preteku roka in sicer dotelej, dokler ni prosila nasprotna stranka, da se spisi inrotulujejo. Da se izogne nepotrebnim razsodbam, umestno je uporabljati v navzočem slučaju vsaj po analogiji predpise §-ov 47. in 48., odnosno §-ov 53. in 54. o. s. r. in sicer tako, da stranka, ki je našla listine ali druga važna dokazila še le potem, ko je vložila svoj pravdni spis, v katerem jedino jih je smela navesti, storiti sme to tudi z dodatkom k pravdnemu spisu, kajti tak dodatek ne bil bi drugo, kakor nadaljevanje istega pravdnega spisa in bi stvarjal ž njim eno celoto. Po dvornem dekretu z dne 6. oktobra 1783, št. 107. lit. c) z. j. z. sme stranka voliti, ali hoče priložiti pravdi priloge v izvorniku, poverjenem prepisu ali v prostem prepisu, a po §-u 385. o. s. r. treba je uročiti nasprotni stranki pravdni spis z vsemi prilogami in le-te treba je priobčiti v smislu §-a 122. o. s. r.

v polnem svojem obsegu. Mesto priloga A in B, priloženih tožbi, priložila je tožiteljica svojemu tožbenemu dodatku z dne 17. marcija 1893, št. 2056 listini pod F in G, ki sta v drugi obliki, nego oni pod A in B, kajti priloga pod F je poverjen prepis izvirnika, nahajajočega se v registraturi c. kr. m. del. okrajnega sodišča tržaškega, priloga pod G je pa izvirna, rabokupna pogodba, o kateri je bil priložen tožbi pomankljiv prepis pod B. Ravno tako ponudila je tožiteljica svojo prisego o tem, da za časa sestavljanja svoje tožbe ni bila zatajila priloga pod F in G. Ta prisega pa nikakor ni potrebna, kajti tožiteljičina prošnja meri na to, da se jej pripusti dodatek k tožbi, v katerem je le kakor nameček, navedla prilogi pod F in G. Radi tega tudi ni bilo treba rešiti navzočega incidenčnega spora z razsodbo v smislu dvornega dekreta z dne 31. oktobra 1781, št. 489. lit. y) in z dne 27. septembra 1792, št. 53. lit. j) z. j. z. nego z odlokom. Obsodba toženca v povračilo troškov opira se pa na predpise §-a 24. zakona z dne 24. majnika 1874, št. 69. drž. zak.

Proti temu odloku vložil je toženec rekurz. Višje deželno sodišče premenilo je z odločbo z dne 28. decembra 1893, št. 5072 prvosodni odlok, odbilo tožiteljičin dodatek k tožbi in jo ob jednem obsodilo v povračilo troškov prve in druge stopnje iz teh-le

razlogov:

Z odlokom z dne 25. januarija 1893, št. 380, s katerim se je rešil incidenčni spor o rekognoskovanji izvirnikov priloga tožbe de pr. 13. oktobra 1892, št. 6836, konstatovalo se je, da se pri naroku, ki se je določil v rekognoskovanje, nista pokazala izvirnika priloga A in B. Radi tega se teh dveh priloga glasom določbe §-a 126. o. s. r. ne bo smelo vložiti pri inrotulovanji spisov in se na nju pri razsoji te pravde ne bode moglo ozirati. Dodatek de pr. 17. marcija 1893, št. 2056 je nepotreben akt, ker ne vsebuje nobene važne premembe ne gledé predmeta, ne gledé tožbene pravice v bistvenosti. Če bi se ga vsprejelo, brezuspešilo bi se vsekakor učinke odloka z dne 25. januarija 1893, št. 380 in uvedlo bi se isti dve prilogi A in B z označenjem F in G v pravdo, češ, da sta popolnejša prepisa. Da bi se pa pripustilo take priloge, temu protivi se vsekakor procesualna toženčeva pravica, katero je pridobil temeljem §-a 126. o. s. r. Tožiteljica more se le, ako hoče navedeni prilogi

spraviti iz nova v pravdo, poslužiti pravnega leka, da se postavi v prejšnji stan, s posledicami dvornega dekreta z dne 1. julija 1790, števil. 31.

Najvišje sodišče potrdilo je z odločbo z dne 8. maja 1894, št. 5715 odlok višjega deželnega sodišča z ozirom na njegove razloge. T.

b) Zemljeknjižna mapa je celokupen del zemljiške knjige ter se jej more odrehati dokazilno moč le, ako se jej dokaže nepravilnost.

Helena G., posestnica zemljišča vl. št. 123 kat. obč. P., tožila je Antona B. na priznanje lastninske njene pravice do parcele št. 400 kat. obč. P. v tistih mejah in tistem obsegu, kakor je to razvidno iz zemljeknjižne mape in posebno na priznanje lastninske pravice do dela te parcele ki ima podobo trikotu, ter zahtevala, da mora toženec priznati njeno lastninsko pravico in dovoliti, da sme tožiteljica mejno črto zaznamovati z mejniki. Pri ogledu na lici mesta pokazalo se je, da prepirni predmet, kakor ga tožiteljica zahteva v naravi, deloma sega čez katastralno mejo, deloma je ne doseže.

Okrajno sodišče v B. razsodilo je v skrajšanem postopku o tožbenem zahtevku, glasečem se: »Tožiteljica Helena G. je kot zemljeknjižna lastnica zemljišča vl. št. 123 kat. obč. P. tudi lastnica parcele št. 400 kat. obč. P., in sicer v tistih mejah in v tistem obsegu, kakor je to razvidno iz zemljeknjižne mape, torej je tudi lastnica določenega dela te parcele $a-b-c$, kateri del ima podobo trikotu; toženec Anton B. ima vse to pripoznati, ter tudi pripoznati, da je prava mejna črta med njegovo parcelo št. 459 kat. obč. P. in med tožiteljčino parcelo št. 400 iste kat. obč. tista mejna črta, ki je razvidna iz mape, torej črta $a-b-c$; obsodi se, da mora to mejno črto spoštovati, ter na tem delu (trikotu) opuščati vsako posestno dejanje in to tako gotovo, da bi sicer za vsak prestopok plačal po sodišču določeno globo, obsodi se tudi, da ima dovoliti, da sme tožiteljica na lici mesta mejno črto zaznamovati z mejniki vse proti eksekuciji«, z razsodbo z dne 25. junija 1893, št. 2364 tako-le:

Tožiteljica Helena G. je kot zemljeknjižna lastnica zemljišča vl. št. 123 kat. obč. P. tudi lastnica parcele št. 400 kat. obč. P., in sicer v tistih mejah in v tistem obsegu, kakor je vse to razvidno

iz zemljeknjižne mape, torej tudi lastnica trikotu $d-a-b$, kolikor sega do katastralne meje; toženec Anton B. ima vse to priznati ter tudi priznati, da je prava mejna črta med njegovo parcelo št. 459 kat. obč. P. in med tožiteljičino parcelo št. 400 kat. obč. P. mejna črta, ki je razvidna iz mape, torej črta $d-a-b$, toženec Anton B. dolžan je v prihodnje to mejno črto spoštovati ter na tem trikotu opuščati vsako posestno dejanje in nadalje dovoliti, da sme tožiteljica Helena G. na lici mesta mejno črto zaznamovati z mejniki ter jej povrniti sodne troške, pa le tedaj v 14. dneh in v izogib izvršbe, ako ne stori glavne nezavračno naložene mu prisege: »Da, kolikor ve in se spominja ni res, da se je s Francetom P. po prvi tožbi z dne 20. januarija 1892. l. tako poravnal, da naj velja tista meja med njegovo parcelo št. 459 in tožiteljičino parcelo št. 400, ki je iz mape razvidna.« Daljnji tožbeni zahtevek zavrne se nepogojno in posebno, da je tožiteljica lastnica trikotu $a-b-c$, ali onega dela trikotu, ki sega čez katastralno mejo, in da je prava mejna črta med toženčevo parcelo št. 459 kat. obč. P. in med tožiteljičino parcelo št. 400 kat. obč. P. mejna črta $a-b-c$ zemljeknjižne mape.

R a z l o g i.

Tožiteljica trdila je v tožbi, da je lastnica zemljišča vl. št. 123 kat. obč. P. in tudi k temu zemljišču pripadajoče parcele št. 400 kat. obč. P. in toženec je priznal, da parcela št. 400 spada k navedenemu tožiteljičinemu zemljišču. Tožiteljica trdila je dalje, da je toženec v dejanski posesti necega kosa te parcele, ki je v obrisu zaznamovan s črkami $a-b-c$. Radi uživanja tega kosa njene parcele tožil jo je toženec, kateri je to pravdo radi motenja posesti dobil, in je torej v dejanski posesti tega kosa. Ta kos spada k njeni parceli in toži ga, naj toženec prizna, da je lastnica tudi tega kosa, in naj toženec vsako daljnje posestno dejanje na tem kosu opusti in dovoli, da sme tožiteljica ta kos omejiti. Tožiteljica tožila je uže jedenkrat toženca na priznanje njene lastninske pravice gledé tega terena, in sicer s tožbo z dne 20. januarija 1892. l. Za to tožbo pooblastila je Franceta P. in toženec se je z istim pri sodišči ustno tako poravnal, da naj med njunima parcelama, to je med njeno parcelo št. 400 in toženčevo parcelo št. 459 velja tista meja, kakor je razvidna iz zemljeknjižne mape. V dokaz te poravnave ponudila je priči Franceta P. in M. V. in naložila tožencu nevračno glavno prisego, ker ni bila

sama osebno navzoča pri tem dogovoru. Tožiteljica trdila je tudi, da je ta kos svoje parcele več kakor 30 in tudi 40 let od 1. januarja 1890. l. nazaj računjeno, izključno, mirno in očitno uživala in posedovala in torej postala lastnica uže potom priposestovanja. To hoče dokazati s pričami, z dopolnilno in eventualno vračno glavno prisego. Ker je toženec ugovarjal, da se prepirni predmet v naravi ujema s trikotom $a-b-c$ obrisa, dopustil se je o tem od tožiteljice ponudeni dokaz z izvedenci. Na lici mesta zaslišana izvedenca izjavila sta, ko sta stranki pokazali prepirni predmet v naravi, da se ne ujema s trikotom naznačenim v obrisu. Določila se je med parcelama katastralna meja ali meja, kakor jo zemljeknjižna mapa kaže in to je črta $a-b-c$. Prepirni predmet, kakor ga zahteva tožiteljica v naravi, sega pa čez katastralno mejo v toženčevo parcelo, deloma pa te meje ne doseže. Vsled tega soglasnega mnenja izvedencev zavrniti se je moral tožbeni zahtevek, v kolikor sega čez katastralno mejo, ker tožiteljica le to zahteva, kakor daleč sega katastralna meja. Dokaz o priposestovanji prepirnega predmeta se tožiteljici ni posrečil. Nasprotno je pa toženec, kateri je v zadnji dejanski posesti prepirnega predmeta s sedmimi pričami posestna dejanja v zadnjih 30. do 40. letih dokazal. Na tožiteljičin dokaz gledé priposestovanja se torej ni moglo ozirati. Gledé dokaza o navedeni poravnavi med tožencem in tožiteljičinim pooblaščencom Francetom P. potrdil je le-ta kot priča popolnoma trditev tožiteljice, da se je dogovor dognal tako, da se je toženec zadovoljil s tisto mejo, kakor jo kaže mapa in kakor jo bode inženir izkazal na podlagi mape. Priča M. V. tega dogovora ni mogel določno potrditi, spominjati se ve le na dogovor, da se bo prepirni predmet izmeriti dal. Tožiteljici se torej tudi ta dokaz ni posrečil. Moralo se je torej gledé prepirnega predmeta, v kolikor se ujema z mapno črto, spoznati na nezavračno tožencu naloženo glavno prisego in je prisoditev tega dela prepirnega predmeta odvisna od te prisege.

Vsled apelacije obeh pravnih strank premenilo je višje deželno sodišče v G. pravosodno razsodbo in ugodivši apelaciji tožiteljice, spoznalo z razsodbo z dne 8. novembra 1893, št. 8247 popolnoma po tožbenem zahtevku jedino z razločkom, da toženec nima dovoliti, da sme tožiteljica postaviti mejnike, pač pa, da se mejna črta zaznamuje.

R a z l o g i :

Neprepirno je, da je tožiteljica zemljknjižna lastnica zemljišča vl. št. 123 kat. obč. P. ter k temu zemljišču spadajoče parcele št. 400. Tožiteljica zahteva priznanje lastninske pravice do v obrisu s črkami *a-b-c* zaznamovanega prepirnega terena. Toženec pa zanikuje, da je ta teren lastnina tožiteljice in trdi, da je pridobil v zanikanem slučaju, da je po mapi ta kos del parcele št. 400, lastninsko pravico do njega potom priposestovanja. Tudi zanikuje toženec, da se ujema priloženi obris z zemljknjižno mapo, ne da bi ugovarjal, da le-ta ni pravilna. Po izvedeniškem dokazu pokazalo se je, da se priloženi obris popolnoma ujema z zemljknjižno mapo. Pokazalo se je sicer, da prepirni teren, kateri je tožiteljica pokazala v naravi, ni identičen z onim, kateri je v obrisu zaznamovan kot prepiren, da leži namreč proti zahodu, deloma na parceli tožiteljice, deloma na parceli toženca in da si toženec ne lasti vzhodne polovice v obrisu zaznamovanega prepirnega predmeta. Le-to pa pravnega položaja ne more premeniti, deloma ker se je vse to pokazalo šele v dokaznem postopku, deloma ker se tožbeni zahtevak, ki je merodajen za razsojo, ni premenil. Dokazano je, da je tožiteljica zemljknjižna lastnica onega terena, ki je v tožbi zaznamovan kot prepiren in vidi se iz prejšnjega, da si je lastil toženec lastninsko pravico potom priposestovanja. Ta dokaz se pa tožencu ni posrečil. Res je, da se pri dokazu priposestovanja ne more zahtevati, da bi pričé morale potrditi izvrševanje posesti za vsako leto. Vender se mora dokazati, da se je posest sploh ves čas priposestovanja izvrševala. Za to pa ne morejo zadoščati izpovedbe pričé, češ, da je pričá večkrat videla, da je toženec nekatera posestna dejanja izvrševal, niti zaznanja, katera pričá baje ima iz časa svoje nedoletnosti. Poleg tega dokazano je pa po dveh pričáh, da je tožiteljica pridobivala sadje drevja na prepirnem terenu v l. 1875, 1876 in 1877, da je tam kosila in l. 1888 dala ta kos osnažiti. S temi dejanji je pa tožiteljica pridobila posest prepirnega terena in bi torej bilo toženčevo priposestovanje pretrgano. Vsled tega je tožbeni zahtevak utemeljen. Da bi se tožba zavrnila gledé onega v naravi prepirnega dela, kateri sega čez katastralno mejo, ni dopustno, ker se tožbeni zahtevak sploh ne glasi na ta kos sveta. Da bi se tožbena zahteva gledé terena, kolikor sega do katastralne meje, kojega se pa toženec ni lastil v naravi, zavrnila, pa ni utemeljeno, ker je ta zahtevak očividno upravičen in je toženec lastninsko

pravico tožiteljice zanikaval tudi v tem oziru. Namišljeni dogovor, da se bodo zemljišča dala premeriti po zemljeknjižni mapi, oziroma na priznanje katastralne mape, pa nima za razsojo o lastnini tolikega pomena, ker se iz tega dogovora izvirajoče posledice ujemajo s pravnim izidom. Ako se toženec izgovarja, da se ne izpozna na mapo, se pa na to ne more ozirati, ker mora toženec skrbeti, da se točno informuje.

Na toženčeve revizijske pritožbe je najvišje sodišče popolnoma potrdilo rzsodbo druge instance z rzsodbo z dne 14. marcija 1894, št. 2471.

Razlogi:

Odločilno je za razsojo v prvi vrsti, da se tudi po lokalnem ogledu ni izpremenil tožbeni zahtevek, s katerim se je zahtevalo priznanje lastninske pravice tožiteljice do parcele št. 400 kat. obč. P. po njenih mejah, kakor so razvidne iz zemljeknjižne mape. Tožiteljica zaznamovala je obseg svojega zahtevka sklicevaje se na mapni obris in precizovala kot prepirni predmet kos $a-b-c$. Po izvedeniškem mnenji ujema se obris popolnoma z zemljeknjižno mapo in torej pokaže se mejna črta $a-b-c$. Navedbe v zapisniku o lokalnem ogledu, da zahteva tožiteljica tudi kos sveta, kateri sega čez katastralno mejo, morale so se popolnoma prezreti pri razsoji, ker se tožbeni zahtevek popolnoma splošno glasi le na lastnino v obsegu po mapi. Napačno je torej bilo, da se je prvi sodnik spuščal tudi na namišljeni zahtevek tega kosa sveta, kateri ni v tožbi. Vsebina prve rzsodbe je pa tudi v protislovji sama s seboj, ker se pogojno prisodi del sveta $d-a-b$, nasprotno pa nepogojno zavrne zahtevek glaseč se na del sveta $a-b-c$, katerega del je kos $d-a-b$. Torej višje deželno sodišče ni rzsodilo ultra petitem, ker je določilo, da se zahtevek glasi na teren $a-b-c$ in vzlic temu ne, ker po zapisniku o lokalnem ogledu baje meja deloma ni prepirna. V tem obsegu, kakor se pokaže po zemljeknjižni mapi, bilo je tožbenemu zahtevku nepogojno ugoditi, ker je zemljeknjižna mapa kot celoskupen del zemljiške knjige za to merodajna in se jej more odrekati dokazilno moč le, ako se jej nepravilnost dokaže ali če bi mogel toženec dokazati, da je pridobil lastninsko pravico potom priposestovanja. Nepravilnost mape se ni dokazala in ravno tako se tožencu ni posrečil dokaz priposestovanja. Ako je višje deželno sodišče

tožbeni zahtev o privoljenji, da se meja zaznamuje, razlagalo tako, da se splošno zaznamuje in ne jedino le z mejniki, se vendar ne more trditi, da se je sodilo ultra petitem, kakor se poudarja v revizijskih pritožbah. Pravilno je pa višje sodišče popolnoma opustilo dokaz, ki je pripustil prvi sodnik, ker je ta dogovor za vprašanje o lastnini popolnoma nemerodajen.

c) Vprašanje, je li velja še pogodba, ne more se rešiti v pravdi radi motene posesti.

Okrajno sodišče v K. odbilo je s konečnim odlokom z dne 28. decembra 1893, št. 6967 v pravdi E. B., S. B. in L. B. proti K. G. radi motene posesti tožbeno zahtevo glasečo se: »Tožiteljice E. B., S. B. in L. B. kot posestnice graščine P. nahajajo se v zadnji, dejanski in mirni posesti k svoji graščini P. spadajoče gozdne parcele št. 3558/1 kat. obč. V. in na tej parceli nahajajočih se odpadkov lesa in bukovih hlodov; toženec motil je tožiteljice v tej posesti s tem, da je gozdar C. po njegovem naročilu in na njegovo korist dne 10., 11., 17., 18., 22. in 23. novembra 1893. l. vsakokrat v družbi šestero delavcev šel v omenjeno gozdno parcelo in sicer v južni del, ki meri okolu 20 oralov in da je na tej gozdni parceli nahajajoče se odpadke lesa in bukove hlode in sicer okolu 300 do 400 kosov razžagal in pustil potem na mestu; toženec dolžan je priznati dejansko posest tožiteljic do parcele št. 3558/1 kat. obč. V. in posebno do preje omenjenega dela te parcele in na tem delu nahajajočih se odpadkov lesa in bukovih hlodov in se mora vzdržati nadalje vsakega poseganja v to posest, hoje v gozd in žaganja odpadkov lesa ter pošiljanja delavcev v ta namen izogibom denarne globe za vsak slučaj.«

Razlogi:

Tožiteljice čutijo se motene v zadnji dejanski in mirni posesti gozdne parcele št. 3558/1 kat. obč. V. in na tej parceli se nahajajočih odpadkov lesa in bukovih hlodov vsled tega, ker je toženec meseca novembra 1893. l. večkrat in sicer dne 10., 11., 17., 18., 22. in 23. hodil z delavci v južni del te parcele, kateri del meri okolu 20 oralov, in dal razžagati v tem gozdnem delu nahajajoče se odpadke lesa in bukove hlode in sicer okolu 300 do 400 kosov

ter je potem pustil na mestu. Ta dejanja toženec večinoma prizna. Stranki sklenili sta pa, kakor priznata obe, pogodbo radi dobave pragov (švelarjev) z dne 20. julija 1891. l. in z dodatkom z dne 26. julija 1891. l. S tem ustanovilo se je pravno razmerje med strankama, vsled katerega so med drugim morale tožiteljice tožencu radi izdelovanja in pridobivanja bukovih pragov iz svojih gozdov St. in R., katera sta del parcele 3558/1 kat. obč. V., odkazati drevesa, koja sme toženec posekati, toženec nasproti pa je moral odrezke, iz katerih se ne more več napravljati pragov, ali slabe odpadke drugih delov dreves razžagati na meter dolge kose, ter je pustiti na mestu. Po točki 4. te pogodbe ni izdelovanje pragov omejeno na gotov leten čas in ta pogodba, kakor tudi ne dodatek, ne določuje časa, do katerega se mora izvršiti omenjeno razžaganje na meter dolge kose in po katerem bi se to ne smelo več vršiti. Ta pogodba se po jednostranski odpovedi in proti volji nasprotne stranke ne more razveljaviti, temveč je treba za to izreka po sodišči. Tožiteljice navajajo v tožbi, da je toženec na omenjeni gozdni parceli žagal odpadke lesa in bukovih hlode onih seč, katere je toženec sekal po zimi 1892. l. in pomladi l. 1893., ko so se mu po tožiteljicah odkazala drevesa. Tožiteljice tudi same ne trdijo, da bi bil toženec posekal drevesa, katerih se mu ni odkazalo. Okolnost, da toženec niti sam, niti po svojih delavcih od meseca majnika 1893. l. ni več hodil v gozd in da še od prejšnjega časa sem ni več niti sekal, niti sploh opravljal kaka druga dela, kakor tudi druga okolnost, da so tožiteljice pogajale se s tretjimi osobami radi odpadkov lesa, katere bi toženec moral razžagati na meter dolga drva, ne predružačita posestnih razmer tožiteljic, katere toženec sicer prizna, kakor s tem ni predružačeno toženčevo stališče gledé njegovih obvez. Vprašanje pa, ako so dejanja toženčeva, radi kojih se pritožujejo tožiteljice, samovlastno poseganje v posest tožiteljic, o kateri je tu govor, se pa ne more razpravljati v pravdi radi motene posesti, ker se to razpravljanje ne da ločiti od razsoje o vprašanji, je-li preje omenjena pogodba med strankama še velja. Večkrat omenjena dejanja toženčeva ne morejo se torej smatrati kot turbatio possessionis. Omeni se še, da se more ozirati na okolščino, katero navajajo tožiteljice, da so se odpadki lesa in bukovih hlodi žagali lahkomišljeno in proti pogodbi, le v pravdi radi odškodbe ali radi razrušitve pogodbe.

Rekurz tožiteljic proti temu odloku odbilo je višje deželno sodišče v G. z odločbo z dne 14. februarja 1894, št. 1853.

Razlogi;

Kakor je uže navedel prvi sodnik, ni tu govora o kakem poseganju toženčevem na tak les, kateri se tožencu ni odkazal vsled pogodbe, koja se je med strankama, kakor je neprepirno, sklenila in katero razmerje po mnenji tožiteljic ne obstaja več, traja pa še po mnenji toženčevem, ampak pravda teče samo radi tega, ker je toženec žagal one odpadke lesa in bukove hlode, kateri so ostali vsled onih del, koje je toženec izvrševal v gozdu tožiteljic na drevesih, odkazanih mu v posekanje. Da je bil toženec zavezan o svojem času razžagati te odpadke lesa ne zanikujejo tožiteljice ter celo navajajo, da bi moral razžagati toženec odpadke naravno takoj s pridobivanjem pragov. Tožiteljice poudarjajo celo še, da so pomladi l. 1893. toženca pozvale, naj izvrši ta dela, kar je pa toženec odklonil. Tožiteljice smatrajo pa, da so vsled pravnega razmerja, katero je nastalo vsled odpovedbe pogodbe od njihove strani, upravičene k tej tožbi, češ, da toženec ni bil več upravičen k tem dejanjem. Mnenju prvega sodnika, da se pogodba ne more razrušiti po jednostranski odpovedi in proti volji toženca, more se sicer pritrditi le v toliko, da se reče, da to vprašanje ne more biti predmet denašnje pravde. Vender se mora zanikati, da bi bilo tu govoriti o kaki samovlastnosti in brezpravnosti, katera momenta sta potrebna za motenje posesti. Ne da bi se razpravljalo vprašanje, katero v to pravdo ne spada, vprašanje namreč, je-li pogodbeno razmerje med strankama še traja ali ne, se niti ne more razsoditi, ali je bil toženec k tem delom še upravičen in po svojem mnenji celo zavezan po pogodbi, ali pa so tožiteljice bile upravičene tožencu zabraniti dohod k lesu, ki leži v njihovem gozdu in kateri so o svojem času tožencu odkazale, ali se torej toženec, tudi če bi se dokazalo, da so mu tožiteljice prepovedale uhod, da je toženec delavcem naročil, naj se umaknejo samo sili, in da so se prepodili delavci njegovi, katere je poslal dne 11. novembra 1893. l. v gozd, z nadaljevanjem dela ni samo vklonil neopravičeni prepovedi njegovih del, h katerim je bil po svojem mnenju po pogodbi upravičen in celo zavezan, ali pa je s tem toženec, kakor trde tožiteljice, prekoračil meje po pogodbi mu pristojećih pravic.

Revizijski rekurz tožiteljic zavrnilo je najvišje sodišče z odločbo de int. 1. maja 1894, št. 3399¹⁾, ker sta razsodbi nižjih instanc utemeljeni, uvažujé, da je dejanje, katero smatrajo tožiteljice motenjem svoje posesti, tesno zvezano s pravnim vprašanjem, ni bil-li toženec k temu dejanju vsled pogodbe z dne 26. julija 1891. l. in dodatka k tej pogodbi, upravičen in po svojem mnenji celo zavezan. Rešitev tega vprašanja odklonili sta pa nižji instanci po §-u 5. ces. naredbe z dne 27. oktobra 1879, št. 12. drž. zak. v tej pravdi po vsej pravici.

¹⁾ Datum in številka odločbe najvišjega sodišča se v intimatu ne navajata.

d) Izvršilno zastavno pravico za postranske dolžnosti do najvišjega zneska je le tedaj vknjižiti, če se dovolitev nahaja v razsodbi ali dotični izvršilni listini.

Na podlagi razsodbe okrajnega sodišča v Ž. z dne 1. marcija 1894, št. 768, glaseče se: »Toženec je dolžan na gotovem posojilu in volovski kupnini v ostanku 20 gld. plačati še svoto 220 gld. s pripadki in sodnimi stroški odmerjenimi na 13 gld. 8 kr. v 14 dnevih, da se izogne izvršilu« — dovolila se je vknjižba izvršilne zastavne pravice po celem obsegu razsodbene obveze, ne pa tudi vknjižba izvršilne zastavne pravice za druge postranske dolžnosti, katere utegnejo narasti tekom izvršilnega postopka, — do najvišjega zneska 40 gld., ter se je dotični del prošnje zavrnil z odlokom z dne 22. marcija 1894, št. 1078, češ »da takšen zahtev ne izvira iz napominane razsodbe.«

Zoper to rešitev vložil se je rekurz ter sledeče utemeljil: Sicer imajo glasom §a 16. zemlj. zak. tožni in izvršilni stroški jednako prednost z glavnico, za katero se je pridobila zastavna pravica, a po §-u 14. l. c. ima se vknjižiti zastavna pravica le za točno določeno svoto. Na ta način uvrsté se pač z glavnico vred tožni stroški, odmerjeni v razsodbi in pa stroški vknjižbe izvršilne zastavne pravice, kateri se odmerijo ob enem z dovolitvijo prošnje, nikakor pa ne nadaljni izvršilni stroški, katerih ni možno takoj prijaviti. Ti določili tudi nista razveljavljeni po §-u 9. zakona z dne 10. junija 1887, št. 74. drž. zak., po katerem pridejo troški za cenitev in prodajo kake nepremičnine v isto vrsto z zastavno pravico gledé one tirjatve, radi katere se

je prodala nepremičnina. In če bi se napram določilu §-a 14. zem. zak. uvrstili vsi stroški narasli v svrhu cenitve in prodaje, ne da bi se bila poprej vknjižila po številu točno določena svota, vendar ne gre v tistej meri ozirati se na stroške, kateri utegnejo nastati po dražbi, na primer o priliki razdelitve skupila in določitve posamičnih vknjiženih tirjatev. — Teh pač ne gre uvrstiti mej cenilne in dražbene stroške, kateri imajo z dotično tirjatvijo jednako prednost. Za takšne postranske dolžnosti poskrbel je § 14. zemlj. zak. v 2., 3. in 4. odst. iz naslova odškodnine, ter s tem preprečil, da bi izvršitelj oškodoval izvrženca ter samovoljno pripisal si stroške. Kajti če ni najvišjega zneska v listini, veli zakon — vpiše naj se v prošnjo. Ako pa meni dolžnik, da se je vzela prevelika svota, naj v dobi določenej rekurzu naprosi sodnika, da jo skrči. Stranki se zaslišita o tem, sodnik razsodi določivši po previdnosti svoto.

Višje dež. sodišče v G. odbilo pa je rekurz z odločbo z dne 16. maja 1894, št. 4894 uvažujé, da se sme sicer po §-u 14. zem. zak. vpisati najvišji znesek za kake postranske dolžnosti tudi v prošnjo; uvažujé, da se zastavna pravica pridobljena za kako tirjatev, smatra tudi v prid izvršilnim stroškom; a pojem postranskih dolžnosti seza čez mejo golih izvršilnih stroškov; uvažujé slednjič, da razsodba ni prisodila izvršitelju nikake izvršilne pravice do postranskih dolžnostij v tem splošnem pomenu, v zakonu pa ni določila o takih postranskih dolžnostih.¹⁾

Dr. R. Bežek.

¹⁾ S tem, da je priznalo višje sodišče, da sezajo postranske dolžnosti čez mejo golih izvršilnih stroškov, pokazalo je razlog, s katerim bi se bilo moralo ugoditi rekurzu. Na vsak način vsebujejo stroški, narasli po izvršilni dražbi premičnine odškodninsko tirjatev, za katero je treba odločiti v zmislu §-a 14. zem. zak. najvišji znesek. Sličen je zahtevek gledé takšnih stroškov, bodisi pred dražbo ali po dražbi naraslih, tirjatvam iz kreditne zastave; kedar se tirjatve, sedaj še nedoločene, uresničijo, izpolni se okvir, katerega predočuje najvišji znesek, v katerem se vidijo potisnjeni različni tirjatveni zahtevki, v predležčem slučaju vsi izvršilni stroški. Pri naroku za ugotovljenje se takšne postranske obveze določijo konečno in točno. Ni torej razloga, da ne bi se moglo ugoditi prošnji merečej na vknjižbo izvršilne pravice za postranske dolžnosti z najvišjim zneskom. Po tem nazoru postopalo je tudi najvišje sodišče, kakor pričajo razsodbe v zbirki G. U. W. vpisane pod št. 7431 in 9623, nadalje ona z dne 18. januarija 1887. št. 517 nahajajoča se v listu za notarijat, leta 1887, stran 138 — vse to gledé kreditne zastave, a v razsodbi z dne 26. avgusta 1884, št. 9706, G. U. W.

e) **Na kaj ozirati se je pri reševanju pravih zemljeknjižnih vlog? — Legalizacije po vojaških sodiščih.**

A prodala je l. 1885. zemljišče X B-ju. Ko je l. 1886. umrla, vsprejelo se je po pomoti tudi zemljišče X v inventar. B prodal je na to zemljišče C-ju, ki je prosil na podlagi obeh pogodb vknjižbe lastninske pravice. Radi obvestila dedičev A-jevih priložila se je prošnji prisojilna listina.

Z odlokom z dne 8. februarja 1894. št. 2139 je tržaško mestno del. okrajno sodišče prošnjo odbilo in sicer z ozirom na to, da je bilo zemljišče X — ki je bilo glasom I. kupne pogodbe prodano l. 1885. B-ju — predmet zapuščinski razpravi po zapustnici A, umrli l. 1886. in da bi bilo torej potrebno, da pripoznajo dediči A-jevi to pogodbo z leta 1885.

Z odločbo z dne 27. marca 1894. št. 1255 je odbilo tržaško nadsodišče rekurz in sicer uvažuje, da je bilo zemljišče X ušteto v zapuščino A-jevo z dovoljenjem vseh dedičev, med katerimi se nahaja tudi B, dasi je bil s pogodbo z leta 1885. kupil od rajnce to zemljišče in da je bila z odlokom c. kr. okrajnega sodišča v Sežani z dne 29. decembra 1890. l. prisojena vsa zapuščina rajne A njenim dedičem z dovoljenjem vknjižbe lastninske pravice tudi na tem zemljišči; — uvažuje da v prisojilnem odloku tiči naslov lastnine nepremakljivega posestva X na korist dedičem in da se brez njih dovoljenja ne more ugoditi zahtevku vknjižbe po §-u 94. št. 3. z. z. uvažuje, nadalje, da bi se glasom §-a 1. zak. z dne 4. junija 1882, št. 67. drž. zak. in z ozirom na določbe zak. z dne 20. majnika 1869, št. 78. drž. zak. moral podpis B-jev (c. kr. nadporočnika) poveriti po civilnem sodišči ali notarji, ne pa po c. kr. vojaškem sodišči.

Revizijski rekurz proti tej povsem nepravilni odločbi žal ni dopusten.

Dr. S.

10138 dovolila se je vknjižba zastavne pravice na podlagi kazenske razsodbe in pa izkaza kaznilnice v prid kazenskih stroškov naraslih erarju, s pojasnilom, da dokler niso ti stroški zapali v plačilo, se je mogla vknjižba zastavne pravice dovoliti le z omejitvijo najvišjega zneska. Višje deželno sodišče je pač v predležečem slučaju prezrlo, da tiči gledé vseh izvršilnih stroškov pravni naslov v razsodbi samej, treba le, da se po sodniku odmerijo, v kolikor so upravičeni, treba ni torej nikake nadaljne izvršilne pravice. Obžalovati je le, da ni dopustna po odbitem rekurzu z ozirom na določilo §-a 129. zemlj. zak. v zemljeknjižnih zadevah nobena nadaljna pritožba.

f) Aktorična kavcija in troški incidenčnega spora.

A položil je na zahtevanje toženca aktorično kavcijo pri prvem naroku. Toženec ni hotel odgovarjati ter zahteval povrnitev stroškov prvega naroka.

Tržaško trgovsko in pomorsko sodišče ugodilo je temu zahtevku z odlokom z dne 10. marcija 1893, št. 3447.

Višje deželno sodišče ugodilo je tožiteljevemu rekurzu z odločbo z dne 18. aprila 1893, št. 1572.

Razlogi:

Kakor se da posneti iz zapisnika z dne 2. marcija 1893. l. izjavil se je tožitelj takoj pripravljenim, položiti po tožencu zahtevano kavcijo v sodno shrambo. Tega prej ni mogel storiti, ker ni vedel, v katerem znesku se bode zahtevala kavcija. Torej tu ne more biti govora o incidenčnem sporu, kateri je razsoditi po sodniku, § 24. zak. z dne 16. majnika 1874, št. 69. drž. zak. po vsem tem tu ne more imeti veljave.

Najvišje sodišče obnovilo pa je z odločbo z dne 16. julija 1893, št. 7662 odlok prvega sodišča in sicer radi tega, ker je imel toženec pravico zahtevati aktorično kavcijo od tožitelja, ki ni zadoščal zahtevam § a 406. o. s. r. ter se mu morajo vsled tega tudi povrniti provzročeni troški.

Dr. S.

Iz upravne prakse.

a) Pogoji za zvišanje pravokrepno predpisane obrtarine in za reformatio in peius.

C. kr. upravno sodišče razsodilo je na pritožbo firme »Bratje Redlich in Berger« proti odločbi c. kr. kranjskega finančnega ravnateljstva z dne 3. septembra 1893, št. 13.821 zastran obrtarine, odmerjene v političkem okraji kočevskem za grajenje tamošnje delne proge dolenske železnice, z razsodbo z dne 19. februarja 1894, št. 686, da se izpodbijana odločba radi nedostatnega postopanja razveljavi v smislu §-a 6. za-